

1. Vieta, technologija, koncepcija (1)

1a

TEKSTAS: VIRGINIJA
VITKIENĖ

■ KAUNO MENO BIENALĖ **TEXTILE 05** – JAU 5-ASIS TARPTAUTINIS TEKSTILĖS MENO RENGINYS. KAS ANTRI METAI BEMAZ VISAS KAUNO PARODŲ ERDVES Į VIENĄ AUDINĮ SUJUNGIA TEKSTILĖS RAŠTŲ ŠURMULYS.

ŠIOMETINĖJE **TEXTILE 05** PARODOJE, EKSPONUOJAMOJOJE VISUOSE TRIJUOSE KAUNO M. ŽILINSKO DAILĖS GALERIJOS AUKŠTUOSE GALIMA SUSIPAŽINTI SU 172 MENININKŲ KŪRINIAIS, ATKELIAVUSIAIS IŠ 33 PASAULIO ŠALIŲ.

TREČIAJAME GALERIJOS AUKŠTE EKSPONUOJAMI UŽSIENIO KURATORIŲ PAKVIESTI 27 GARSŲ TEKSTILĖS MEISTRŲ IŠ JAPONIUS, JAV BEI ĮVAIRIŲ EUROPOS ŠALIŲ KŪRINIAI. KITA PARODOS DALIS – ATVIRAS KVIETIMAS – LĖMĖ ĮVAIRIAPYĖ EKSPOZICIJA APATINIUOSE GALERIJOS AUKŠTUOSE, KUR TEKSTILĖS KŪRINIAI ĮSILIEJO Į PASTOVIOS MUZIEJAUS EKSPOZICIJOS ERDVES.

ŠIAIS METAIS ATSAKAYTA TEMINIO BIENALĖS PAVADINIMO, TAČIAU MENININKAI NEBUVO PALIKTI BE ORIENTYRO. IDĖIŠKAI **TEXTILE 05** PARODA SUSKIRSTYTA Į TRIS KATEGORIJAS, APIBRĖŽTAS ŽODŽIAIS **VIETA, TECHNOLOGIJA, KONCEPCIJA**.

Apibrėžtis VIETA sukvieta menininkus, siekiančius atkleisti tekstilės kūrinio ir specifinės erdvės (*site specific*) dialogo ypatumus

Pradedame trijų straipsnių ciklą ir šiame žurnale pristatysime kai kuriuos kūrinius iš VIETOS kategorijos.

Apibrėžtis VIETA sukvieta menininkus, siekiančius atkleisti tekstilės kūrinio ir specifinės erdvės (*site specific*) dialogo ypatumus, analizuoti meninės idėjos bei plastinės išraiškos priklausomybę nuo santykio su specifine vieta. Kadangi dauguma šiai kategorijai priskirtinų tekstilės kūrinių buvo sukurti ir instaliuoti konkrečioje architektūrinėje ar viešojoje erdvėje, parodos dalyviai pristatė plačiaformates fotografijas ar video medžiagą, atskleidžiančią tekstilės kūrinio ir konkrečios erdvės dermę. Kai kurie atsiuntė nuotrauką ir nedidelę ekspozicijos detalę, nurodą jį kūrini. Toks supažindinimas su „nekilnojama“ ar trumpalaikiais tekstilės kūriniais bene pirmasis įvyko ne tik Kauno tekstilės parodoje, bet ir apskritai Europoje.

Kuratorės Siljos Puranen (dailininkų-tekstilininkų asociacijos TEXO prezidentės iš Suomijos) pakviesta slovakė Eva Holubikova pristato instaliaciją-interaktyvų projektą „Meno ir dizaino akademija – paskutinė stotelė“ [2], kurį autorė įgyvendino Bratislavoje. Ilgus metus studijuodama Meno akademijoje, kuri stovi ant aukštokos kalvos, dailininkė svajonoje apie autobuso maršrutą, nors trumpam išlaisvinsiantį ją nuo kasdienio varginančio kopimo į kalnėn. Paskutinę mokslo metų dieną jos svajonė išsipildė: specialus autobusas užvežė menininkę ir jos kolegas ant kalno ir sustojo Evos Holubikovos ... megztoje stotelėje. Vašeliu dailininkė nunėrė ne tik stotelės pavėsinę, bet ir autobusų stovėjimo ženklą, šiukšliadėžę, autobuso grafiką, net bilietelius, kuriuos dalino į autobusą įlipusiems keleiviams. Parodoje eksponuojama instaliacijos dalis ir video filmas, fiksuojantis 3 valandų trukmės akciją.

Kita tekstilės menininkė iš Danijos Astrid Krogh video projekcijoje demonstruoja kūrinių „Politika“ [5], kuris šiuo metu instaliuotas viename Danijos parlamento koridoriuje. Dailininkė darbą vadina neoniniu tapetu, kurį sudaro 256 neoniniai vamzdeliai, sudėlioti ratais, gelių raštais, linijomis. Kas 45 sekundės kompiuterio programos pagalba (panašiu į žakardo staklių veikimą principu) šviečiančios sienos raštai keičiasi, sukurdami „gyvos“ sienos įspūdį.

Japonų kolekcijos kuratorė Keiko Kawashima (Kyoto tarptautinio Šiuolaikinio tekstilės meno centro direktorė, Japonija) parodoje pristato keletą erdvinių kūrinių. Vieną iš jų – Tamoko Baba instaliaciją „Be pavadinimo“ [3] (įgyvendinta Kyoto galerijoje) parodoje galima apžiūrėti ▶

1a

Vieta, technologija, koncepcija (T)

3

► fotografijoje. Kompoziciją papildė stambaus vijimo siūlų kamuoliai. Jauna japonų menininkė T. Baba pati gamina storus siūlus iš grynos vilnos ir, įvairiai juos raišiodama, painiodama, apraizgo visą erdvę. Taip sukuriamas klas-tingo, bet itin paslaptingo ir estetiško voratinklio įvaizdis.

Vieną įstabiausių projektų VIETOS kategorijoje pristato „Oloop Design“ grupė iš Slovėnijos [1a - 1b]. Naudodami sintetinį pluoštą ir siūlą, grupės nariai (Tjaša Bavcon, Katja Burger, Elena Fajt, Jausmina Ferček, Jan Mršnik) 2004 m. sukūrė laikiną instaliaciją „Langai į dangų“ Liublianos rotušės vidiniame kiemelyje. Rausvo siūlo linija, forma, erdvės suvaldymas, projekto mastelis, be abejonės, yra kūrinio meninės įtaigos garantas.

VIETOS kategorijos nugalėtoju paskelbtas Fionos Kirkwood (PAR) kūrinys „Išlikimas“ („Survival“)[4]. Įvairiomis kryptimis surišusi ir supynusi vyriškus bei moteriškus prezervatyvus autorė iš jų sudėliojo milžinišką 7 m ilgio žodį „Survival“. Kaune dailininkė pristato natūralaus dydžio minetojo užrašo nuotrauką ant audinio bei video darbą, fiksuojantį F. Kirkwood meninę-socialinę akciją, skirtą atkreipti dėmesį į itin opią Pietų Afrikoje ŽIV ir AIDS problemą. Menininkė dideliame prekybos centre visą dieną dėliojo šį užrašą, kartu su asistentais mokydama praeivius, kaip naudotis kol kas nepopuliariais moteriškais prezerva-

VIETOS kategorijos nugalėtoju paskelbtas Fionos Kirkwood (PAR) kūrinys „Išlikimas“ („Survival“). Įvairiomis kryptimis surišusi ir supynusi vyriškus bei moteriškus prezervatyvus autorė iš jų sudėliojo milžinišką 7 m ilgio žodį „Survival“

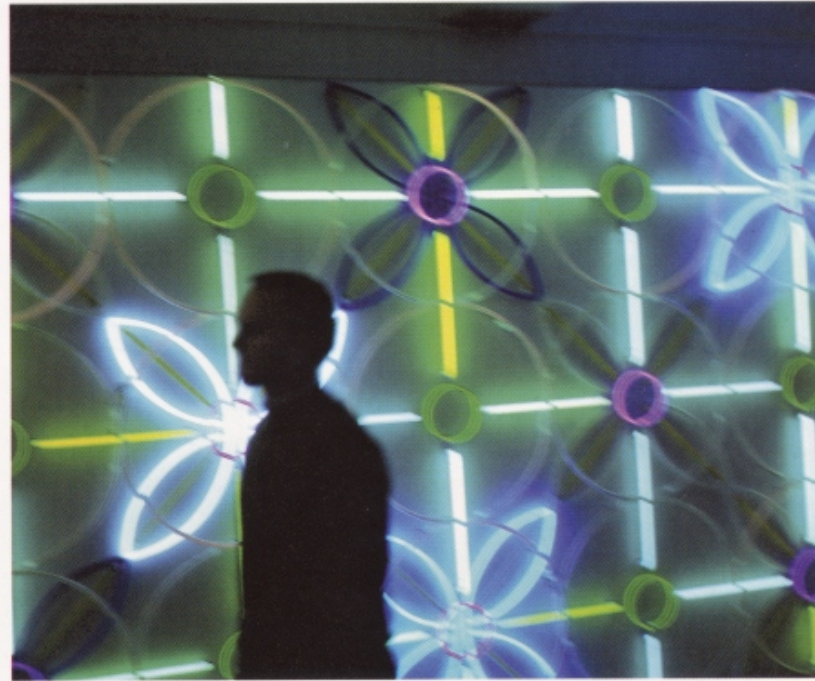

4

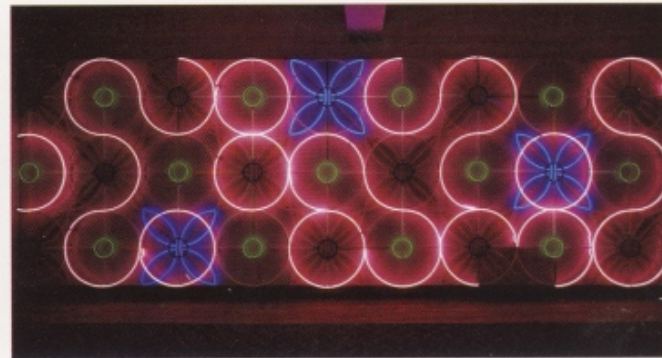
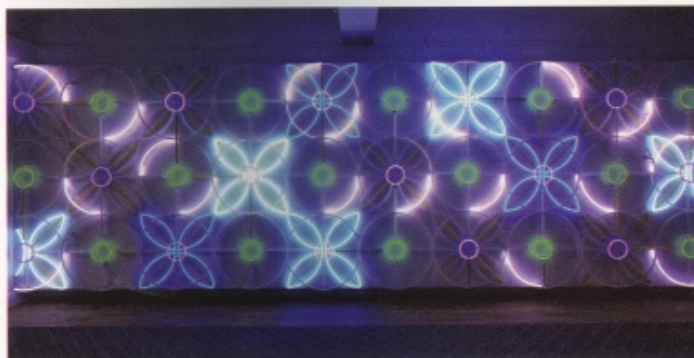
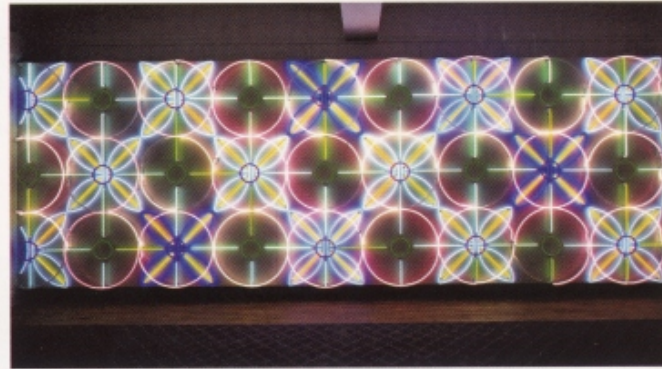
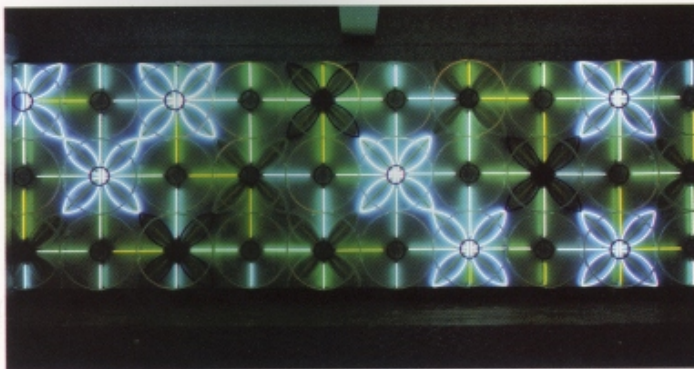
tyvais. Akcijos metu buvo suorganizuota ŽIV nešiotojų „išlikimo eiseną“, kurią taip pat galime pamatyti video darbe. Kauno meno bienalės *Textile 05* žiuri nariai nusprendė skirti Fionai Kirkwood pagrindinį prizą už itin jautrų aktualių konkrečios vietovės (geografinio regiono) socialinių problemų ir galimo jų sprendimo viešinimo būdą.

Parodos organizatorių sumanymas netradiciniu būdu supažindinti žiūrovus su „nejudančiais“ arba trumpalaikiais tekstilės meno kūriniais, pasiteisino. Galbūt tai ne tokie kūriniai, kurių daugiausia tikėtasi, pavyzdžiui, – milžiniškų tapiserijų, instaliuotų teatrų salėse – tačiau juose žavi gyvybingumas, energija, polėkis, apraizgantis žiūrovą magiškomis vijomis, kurių pradžia dailininko, o pabaiga – suvokėjo mintyse (jei šis to nori). ■

Tekstilės menininkė iš Danijos Astrid Krogh video projekcijoje demonstruoja kūrinį „Politika“, kuris šiuo metu instaliuotas viename Danijos parlamento koridoriuje

5

5

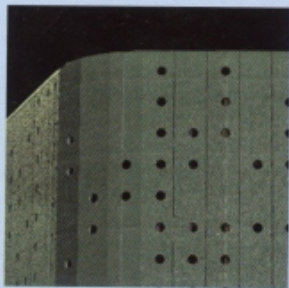

a lute (J. S. Bach, for instance, created many of them). Wishing to create a cosy atmosphere of a home and at the same time to remind indirectly of class service at every step, Wanders has simply gone wild in the best sense of the word. He used an identical scheme of planning in all seven apartments of the complex: a sitting room, which is accessed through a separate entrance; a spacious bathroom and a separate bedroom on the first floor or in the garret. However, the interiors of all seven buildings are different: not only in terms of their style, but also of their structural conception.

A GLANCE AT ONESELF AND AT CONCEPTIONS

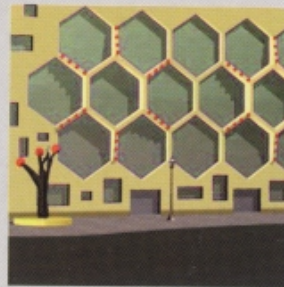
Text: Jūratė Tutlytė

It is always healthy to look at yourself. If something is wrong, the mirror will show. Of course, if you look in an interesting way: closely, with your eyes open, and, the most importantly, critically; only not too long, otherwise some narcissist disease might stick accidentally to you. Although, to be honest, looking at yourself is, in essence, an egoistic action. It is much more meaningful to look at others, to see them more precisely; it is even better to hear them and the best is to be able to respect them. This position has become the point of departure for the exhibition of Lithuanian architects, A Glance at Oneself, which has be-

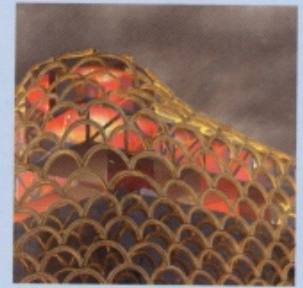

en organised for the second time. It was the point of reference for the evaluations of works and conceptions realised by architects and presented at the exhibition, while the jury was looking for the answer to the questions: how did they managed to express themselves and estimate the environment with all its human and architectural factors?

Surely this was helped by an innovative organisational solution of the exposition: the jury had an opportunity to see the chosen objects, and saw around 20 realised objects. The expediency of the preferred method was justified thoroughly: it is a deceptive business to form an opinion and, even more, to make the right (or, at least, closest to the right) decision just from photographs. This was confirmed by the fact that the jurors' opinion was changing radically: the objects that looked impressive in photographs wore off in reality, and on the contrary: the less impressive ones shined with their simplicity and precise quality. The moral of this story is this: virtual reality is far from truth.

From here follows another moral. To present the conceptions of architects without explanations, argumentation and context, only by visual presentations, is the same as wind in the fields: you can feel its strength, but it is difficult to say where it blows from, where it is heading to. Even more so, evaluation: who will say now which wind is good and which is not... The moral is urged by the conclusion and understanding that if you want to bring a responsible evaluation, and this means: to respect the invested labour, it is simply unavoidable to have more information. After all, conceptual ideas, conceptual projects are a very significant indicator of the architectural climate: it shows not only the direction of wind, meters per second, but also the temperature of the atmosphere. A perfect to-

ol for an insightful prognosis. This time, the commission felt like it was pushed into a tight corner. On one hand, out of 135 works, nearly 45 % were conceptual projects. These two categories (realised works and conceptual projects) are essentially incompatible and have to be evaluated separately; that is, they both have to be evaluated somehow. On the other hand, absolute vacuum of information forced them to rack their brain: what is the degree of the legitimacy and analysis of presented ideas? What is the expression of chosen forms based on? How far does the conceptual way reach towards reality? And so on. Thus, it is natural that the announced evaluations are a compromise, if not given in advance.

THE PLACE, TECHNOLOGY, CONCEPTION (1)

Text: Virginija Vitkienė

Kaunas Art Biennial, TEXTILE 05, is already the fifth international event of textile art. Every two years, the abundance of textile patterns weaves nearly all exhibition spaces of Kaunas into one fabric.

This year one can see works by 172 artists coming from 33 countries of the world exhibited at TEXTILE 05 that spreads through all three floors of Kaunas M. ilinskas Art Gallery. Works by 27 famous textile masters from Japan, USA and various countries of Europe invited by foreign curators are exhibited on the third floor. The other part of the exhibition, an open invitation, has determined a multifaceted exposition on bottom floors of the gallery where textile has merged into the spaces of the permanent museum exhibition. This year, the biennial has not been given a thematic title, but the artists have not been left without any guidelines. In terms of ideas, TEXTILE 05 exhibitions were divided into three categories defined by the words THE PLACE, TECHNOLOGY, and CONCEPTION.

